

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 30.5.2012
COM(2012) 324 final

Priporočilo za

PRIPOROČILO SVETA

**v zvezi z nacionalnim reformnim programom Portugalske za leto 2012
ter mnenje Sveta o portugalskem programu stabilnosti za obdobje 2012–2016**

{SWD(2012) 324 final}

Priporočilo za

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Portugalske za leto 2012

ter mnenje Sveta o portugalskem programu stabilnosti za obdobje 2012–2016

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹, zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije²,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta³,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

po posvetovanju z Ekonomsko-finančnim odborom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se bo osredotočala na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje, da se spodbudi potencial Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah ekonomskih politik držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁴, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo pri nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² COM(2012) 324 final.

³ P7_TA(2012)0048 in P7_TA(2012)0047.

⁴ Sklep Sveta 2012/238/EU z dne 26. aprila 2012.

- (3) Svet je 12. julija 2011 sprejel priporočilo v zvezi z nacionalnim reformnim programom Portugalske za leto 2011.
- (4) Komisija je 23. novembra 2011 sprejela drugi letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek drugega evropskega semestra predhodnega in integriranega usklajevanja politik, ki temelji na strategiji Evropa 2020.
- (5) Evropski svet je 2. marca 2012 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, ponovni vzpostavitvi običajnih posojilnih pogojev za gospodarstvo, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter posodobitvi javne uprave.
- (6) Evropski svet je 2. marca 2012 tudi pozval države članice, ki sodelujejo v paktu euro plus, naj pravočasno predložijo svoje zaveze, da bodo vključene v njihove programe stabilnosti oziroma konvergenčne programe in nacionalne reformne programe.
- (7) Portugalska je 2. maja 2012 predložila program stabilnosti za obdobje 2012–2016, 7. maja 2012 pa svoj nacionalni reformni program.
- (8) Svet je 17. maja 2011 sprejel Izvedbeni sklep 2011/344/EU, s katerim je v skladu z Uredbo Sveta (EU) št. 407/2010 z dne 11. maja 2010 o vzpostavitvi evropskega mehanizma za finančno stabilizacijo Portugalski zagotovil srednjeročno finančno pomoč za triletno obdobje od leta 2011 do leta 2014. Priloženi memorandum o soglasju, podpisan isti dan, in njegove poznejše dopolnitve določajo pogoje ekonomske politike, na podlagi katerih se finančna pomoč izplača.
- (9) Portugalska je na mnogih področjih dobro napredovala, vendar številni izzivi ostajajo nerešeni. Uresničevanje fiskalnih ciljev ostaja bistveno, če želi vlada v programskem obdobju ponovno pridobiti popoln dostop do trga. Za omejitev tveganj za fiskalne cilje v letu 2012 je bistveno hitro in odločno izvajanje strukturno-fiskalnih ukrepov programa. Istočasno se mora vlada osredotočiti na reforme, ki obravnavajo portugalske izzive na področju konkurenčnosti. V proračunu za leto 2012 se ne upoštevajo zgodnejši načrti za fiskalno devalvacijo. Zaradi tega je še toliko pomembnejše hitro sprejeti dodatne strukturne reforme na trgu dela in proizvodnem trgu, da se zmanjšajo stroški dela, poveča prožnost in znižajo vstopne ovire. Vlada bo morala biti vztrajna in odločna, da bo prevladala nad močnimi interesi, ki ovirajo reforme.
- (10) S tretjim pregledom programa gospodarskega prilagajanja je bilo ugotovljeno, da je izpolnjevanje pogojevanja iz memoranduma o soglasju na Portugalskem na dobri poti. Zlasti je bil presežen ciljni fiskalni primanjkljaj za leto 2011 (5,9 % BDP) zaradi prenosa pokojninskih skladov bank na državo, kar predstavlja 3,5 % BDP. Kljub tej enkratni operaciji je bila strukturna konsolidacija v letu 2011 obsežna in je znašala 3,5 % BDP. Banke so na poti, da do konca leta izpolnijo kapitalske zahteve iz programa, vendar se morajo kapitalske pozicije v letu 2012 dodatno izboljšati v skladu z zahtevami iz programa in zaradi zahteve Evropskega bančnega organa, da poskrbijo za državne izpostavljenosti, posebni program pregledov na kraju samem in načrtovan prenos zasebnih pokojninskih shem bank.

- (11) Padec BDP v letu 2011 je bil manj izrazit od napovedi, saj sta bila izvoz in potrošnja boljša od napovedanih. Za četrto četrtletje 2011 in začetek leta 2012 pa so bili značilni šibko domače povpraševanje, hitra porast stopnje nezaposlenosti in majhno poslovno zaupanje. V skladu s spomladansko napovedjo služb Komisije so se obeti za leto 2012 poslabšali in po sedanjih napovedih naj bi se BDP zmanjšal za 3,3 %, tj. tri odstotne točke več, kot je bilo napovedano jeseni. Gospodarska rast v letu 2013 bo prav tako nižja, kot se je sprva pričakovalo. Medtem ko je bila zunanja prilagoditev do zdaj izjemno hitra, saj je portugalski izvoz pridobil tržne deleže zunaj EU, uvoz pa se je precej zmanjšal, je njena trajnost še vedno negotova. Glede na visok zunanji dolg Portugalske je potrebna precejšnja dodatna prilagoditev strukturne narave.
- (12) Cilj proračuna za leto 2012 je doseči javnofinančni primanjkljaj v višini 4,5 % BDP, kar je skladno z zahtevami programa gospodarskega prilagajanja in priporočili Sveta Portugalski v okviru postopka o čezmernem primanjkljaju. Načrtovana srednjeročna fiskalna konsolidacija, opredeljena v programu stabilnosti, je prav tako v skladu z zgornjo mejo, ki jo program gospodarskega prilagajanja določa za primanjkljaj, do leta 2013 pa naj bi delež javnega dolga v BDP znašal 3%. Proračun za leto 2012 vključuje konsolidacijske ukrepe, ki znašajo več kot 5 % BDP in jih sestavljajo stalni strukturni ukrepi. Dve tretjini ukrepov se nanašata na stran odhodkov in vključujeta znatno zmanjšanje plač in pokojnin v javnem sektorju, zmanjšanje števila vladnih uslužbencev za 2 % (ekvivalent polnega delovnega časa) in racionalizacijo podjetij v državni lasti. Na strani prihodkov so v proračunu predvideni manj davčnih oprostitev, večje število blaga in storitev, obdavčenih po splošni stopnji DDV, višja dohodnina in davek od dobička pravnih oseb, višje trošarine ter večja prizadevanja za boj proti davčnim utajam in goljufijam. Primanjkljaj naj bi se leta 2014 zmanjšal na 1,8 % BDP, leta 2015 pa na 1 % BDP. Tveganja za doseg proračunskih ciljev so povezana predvsem s sektorjem podjetij v državni rasti ter lokalno in regionalno ravniyo države. Glede strukturnega salda naj bi fiskalna strukturna prilagoditev v obdobju 2011–2012 presegla sedem odstotnih točk BDP. Srednjeročni proračunski cilj v višini –0,5 % BDP ustrezno odraža zahteve Pakta za stabilnost in rast. Javni dolg naj bi leta 2013 dosegel najvišjo vrednost 115,7 % BDP, nato pa se postopno zmanjševal.
- (13) Uspeh programa gospodarskega prilagajanja je odvisen predvsem od izvajanja obsežnih strukturnih reform, ki bodo odpravile togost in ozka grla, ki so vzrok desetletje dolge stagnacije gospodarstva. Do zdaj je bilo opaziti precejšen napredek. Daljnosežen in ambiciozen program reform se dosledno izvaja na področju trga dela, zdravstva, stanovanjskih nepremičnin, sodstva ter insolventnosti in regulativnega okvira, vključno s konkurenco. Prav tako je bila doslej zelo uspešna tudi privatizacija. Na področju omrežnih industrij je bil napredek bolj neenoten. Zlasti v energetskem sektorju je treba pripraviti obsežno strategijo za odpravo rastočega dolga v sektorju, in sicer z reševanjem problema previsokih najemnin.
- (14) Poteka strateško reprogramiranje strukturnih skladov, ki je usmerjeno na podporo zaposlovanju mladih in konkurenčnosti (zlasti MSP). Novi ukrepi krepijo prizadevanja na področju zaposlitvenega potnega lista, usposabljanja in poklicnih kvalifikacij ter dostopa do finančnih sredstev za mala in srednje velika podjetja.
- (15) Portugalska je v okviru pakta euro plus sprejela številne zaveze. Zaveze in izvajanje zavez, predstavljenih leta 2011, se nanašajo na izboljšanje konkurenčnosti, stopnje zaposlenosti in vzdržnosti javnih financ ob hkratni krepitvi finančne vzdržnosti –

PRIPOROČA, naj Portugalska v obdobju 2012–2013 sprejme naslednji ukrep:

Izvede naj ukrepe, določene v Izvedbenem sklepu 2011/344/EU ter podrobneje navedene v memorandumu o soglasju z dne 17. maja 2011 in njegovih poznejših dopolnitvah.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik